

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Transfert corpus S. Io. Boni. synodum dioecesis habet. rursus in Taurinos,
deinde Romam proficiseitur. cap. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

precedente hebdomada passim seruatim pluribus ante diebus in tota provincia, festus campanarum sonus. pri die diei translationis, nocturna lumina ad publicę lætitię maius indicium ex vnaquaque domo prolata. qua sacra reliquię portandę erant, ad passuum millia circiter quattuor, egregius viarum apparatus. peristylia pluribus locis, portęque triumphales ad Archiepiscopale palatium, omnium Antistitiũ Mediolanensium, quotquot vniquam fuerunt, imagines affixę. insignis porta ad locum, vbi ciuitatis consilium haberi solet; cum victoria depicta, quam Mediolanenses olim, trium martyrum illorum auxilio, contra Fridericum Imperatorem pugnares sunt consecuti. vbique vero ęlogia, & inscriptiones ad sanctorũ illorum, ipsiusque sanctorum creatoris honorem posita. Clerus vniuersus cum splendidiorib. indumentis, cereis que; qui etiam longe ex vicis, & castellis ad duodecim millia passuum conuenerat: post illum Episcopi: deinde reliqui, quas in quattuor feretra distributa ferebant Abbates Cassinenses, sacris indumentis, mitraque insigniti. Simpliciani vero caput argenteo capite inclusum duo Cardinales, duoque Episcopi portabant. cerei maximi vtrinque accensi. super singulas arcas vmbracula a viris honestissimis sustentata. tanta conuenit multitudo, vt vię circiter millia passuum decem ab vrbe plena: conspicerentur. at ex multis quoque provincię partibus plurimi aduenerunt. vt tot, tantisque rebus accedentibus, ea celebritas longe maxima sit effecta. Carolus sacris feretris ad eandem ecclesiam relatis, pontificale sacrum fecit, & in eo concionatus est: idque ex facie, quod a multis est obseruatum, vt si portando, & impetum multitudinis, quę videndi, tangendi que; causa tota via concurrebat, per multas horas sustinendo; nihil laboris sensisset; cum alii tamen Pręsu-

les vultu satis manifeste defatigationem non mediocrem prę se ferrent. In ędibus monachorum, vt commoditatis gratia constitutum erat, Pręsules mansere: sed priusquam ipsi accumberent, duodecim pauperibus accumbentibus stantes ministrarunt; inter eos salutaribus verbis cohortantes; spiritualemque cibum corporeo adiungentes. Cum denique ipsi quoque cibum caperent, eumque minore, quã pauperibus suppeditatum fuerat, copia, ex prouincialis decreti moderatione: venia, Carolus inquit, dari potuit inopum gratia, si pręscriptum cibi modum transuimus; nostri verõ causa, non item.

Post concilii, translationis que; labores ę sacrorum munerum, operum que; functiones obeundę Carolo inciderrunt; quas, ad eius virtutem ante oculos ponendam, ordine semel recensere, non alienum puto: vnde fieri facile poterit reliqui temporis coniectura: nam frequenter sese offerunt, si persequi vellemus, huiusmodi continuationes. statim igitur occurrerunt triduana supplicationes illę, quas excellenti cultu, præcipuoque labore corporis Ambrosiana celebrat Ecclesia. nam a nocte fere media, duodecim ipsas horas, atque amplius singulis diebus continuantur; dum per ecclesias ex antiquo ritu, intra, extraque vrbis moenia vniuersus clerus sacris precibus insistit: has neque ob superiores labores, neque ob id, quod Cardinalem, aliosque Episcopos hospites domi haberet, omisit Carolus; sed nocte post translationem proxima, sumpto vix duarum horarum spatio ad somnum capiendum, affuit in maiore ecclesia, ad sacrũ cinerem capitibus omnium qui conuenerant, more maiorũ imponendum. supplicationum deinceps totũ triduum, pane, & aqua tantummodo se reficiens, religiosissime coluit. Primo die cum ex tam longa via redisset; quietis loco, illud addi-

Transfere corpus S. Iob. boni. Synodum diocesis habet. rursus in Taurinos, deinde Romam proficiscitur. CAP. III.

dit, vt ad reliquias iam translatas de more recondendas, Sancti Simpliciani Basilicam adiret. altero die itidem reuersus, in parua, & pene ruino fa aede Sancti Michaelis, quæ maiori templo subest, reliquias Sancti Ioannis Archiepiscopi, cognomento boni, aperuit, collegitq; postea in ipsum templum transferendas; quod etiam parochiæ titulum, iusq; transfulerat. tertio vero die vespertinarum precum solemnibus in eadem ecclesia celebratis, eas in capsâ stannea, consueto ritu, diligentiaque recondidit; capite referuato, vt argêto tegetur. ac postero die vna cum Cardinali Paleoto, cleroque vniuerso transtulit, collocauit autem in altari, quod extruxerat ad dexteram templi partem, vbi alteram ianuam occluserat. Proxima Dominica, Sanctissimæ Penthecostes solemnitati, Pontificalibus officiis operâ dedit. postridie supplicationi, quæ plena proposita indulgentia, cum vniuerso clero habetur ad Sancti Gregorij locû extra urbem: tertio eius celebratis die festo, sacramento confirmationis administrando, vt tali tēpore solebat, vna cum Paleoto fuit occupatus. Cumque clerum totius diœcesis ad eam diem conuocasset; quarta, & duabus consequentibus feriis synodum habuit; concionesque, vt consueuerat ad clerum. Cardinalem Paleotum interea urbis ecclesias, earumq; sacras res pie visentem, passim audiebamus, Caroli singularem pietatis ardorem, intolerabilesque labores continuos summa cum admiratione extollentem, atque obstupescentem. Inpetrauit ab hoc optimo Præsule Carolus, vt in synodo ipso quoque concionem, eamq; latino sermone, quod illi per facile est, ad clerum haberet. cuius concionis locum in proxima synodo ipse pro sua singulari modestia, ad clerum in concione attulit, diuinitusque tractauit. is autem erat de eo, quod Israeliticus populus, dum post

captiuitatem Babilonicam templum instauraret, varie sentiebat: alij namque præsentem ædificationem videntes, flebant recordatione longe pulcherrimi veteris Templi: alij vehementer gaudebant, instauracionem ex superioribus ruinis contemplantibus. quæ res ad præsens tempus erat valde accommodata: erat enim, si præteritas corruptelas quis cōsideraret, valde gaudendum, ob ea, quæ in diuino cultu, ecclesiasticaque disciplina restituta erant: sed dolendum etiam maxime, quod omnis instauratio à vetere cultu, disciplinaque longissime adhuc abesset. Post ea quæ commemorauimus, cum iterum Carolus Taurinum petere cuperet, & sacrosanctam Sindonem visere; delegit tempus illud, vt cum Paleoto Cardinali vna proficiscerentur. ea re latus est Dux vehementer; & sanctissimum Christi corpus iam tunc a Carolo sumere constituit, in proximo eius solemnibus festo. iter fuit piarum exercitationum plenum. in locis vbi manendum esset, primò Cardinales ad ecclesiam veniebant, ibique litaniam cum inuocatione sanctorum ex ecclesiastico ritu habebant. mane post sacrum in viam se dabant. in itinere de rebus salutaribus sermones, cogitationesque omnium erant. singulis enim curribus sacerdos erat præfectus; qui certa capita sociis ex euangelio traderet, dum iretur, meditanda. Nouariæ, Verceilisque concionibus, sacrisque aliis actionibus populorum pietatem adiuuarunt: qui quidem licet Antistites, vt principes amplissimos honorarent; vt seruos Dei, sanctosque viros etiam obseruabant, & venerabantur. armati, qui ex vicis honoris causa de more obuiam prodibant, noua militum specie, humi positus genibus tormentis, vt consuevit, sonum efficiebant. mira delectatione, gaudioque pulpita, dum Præsules amplissimi concionarentur,

tar, insueta purpura collucentia, pij omnes contemplantur; & temporum foelicitatem vicissim gratulabantur. Quæ Taurini, multitudinis infinitæ concursu, etiam ex corruptæ fidei locis, pie, sancteque acta sint; in sanctissima Sindone aspicienda, publice ostendenda, publiceque adoranda; in precatione quadraginta horarum, ab vniuersis ciuitatis ordinibus per stationes de more continuanda; in sacris concionibus ab ipsis Cardinalibus, ab Episcopis, qui conuenerant; a sacerdotibus aliis, tum per singulas stationes, tum alias quoque, ad eorum populorum salutem habendis: in Domini corpore, pompa magnificentissima per urbem rite ferendo; eiusque festo die celebrando; hæc omnia ex iis, quæ alias in hoc genere facta narrauimus, existimari possunt. Inde vero per Padum discessere Cardinales. Paleotus lógus delatus est, Bononiam versus. Carolus in Casalensi diœcesi nauis egressus, parœciam suam oppido propinquam recognouit. inde ad montana loca profectus, vsque ad Septembrem rebus sacris ordinandis, populisq; ad salutem iuuandis operam dedit. Romam hoc eodem anno redire Carolus constituit: tum quia eius rei tempus ex ecclesiastica norma, post triênium recurrebat: tum etiam quòd multarum rerum causa, quæ ad Ecclesiæ statum pertinebant, eius virtus a multis ibi desiderabatur; & erant quotidie, qui instarent. maturius autem profectus est, quàm putarat; ob gravissimum morbum Camillæ sororis. de quo cum accepisset pridie natalis Virginis festi; ea ipsa nocte, dispositis ad cursum equis, Vastallam contendit. sed eò cum peruenisset, offendit mortuam: cum paucos ante menses Anna quoque ex hac vita migrasset. Commodum igitur ita arbitratu, inde Romam petere statuit: cum professionis causam prius tamen ab Episcopo Dertonensi, utpote cæteris pro-

Pars III.

uinciarum Episcopis antiquiore, probari ad præscriptum decretorum prouincialium curasset. Romæ de iuuantibus inter alia vicinis populis hæresi contaminatis, egit; de quo latius postea explicabimus. sacras Ecclesiæ sanctæ cœremonias, a certis Cardinalibus; viris doctis ad consultationem adhibitis, auctoritate Pontificia constituenda curauit: opusque iam cœptum vidit, antequam discederet. alia permulta, quæ necesse non est enumerare. Seminario suo duas Caruagienses Præposituras, quæ Humiliati ordinis fuerat, impetrauit: Abbatiam vero Secedanam in agro Alexandrino congregationi Oblatorum. In eunte anno M. D. LXXXIII. Roma rediens ad grauissimam controuersiam inter duos Italos Duces componendam, iussu Pontificis venit. quam rem complexus, ita deinde, tamque foeliciter non multo tempore confecit; ut & Pontifici ipsi, & vtrique parti satisfaceret. Mediolanum cum rediisset, tribus diebus consueto ritu, cum vniuersis ordinibus supplicationes obiit ad statas ecclesias, ob Didaci Hispaniarum principis obitum: ita enim Philippus pater, omissis funebrium precum officiis, pro decem annorum puero, faciendum pie iudicauit.

Hinc ad vicinas gentes, hæresi, malisque aliis afflictas, iuuandas, Carolus animum adiecit. Plurima fecerat ob eam causam antea; quemadmodum demonstratum est. Multis populis, plurimis etiam hominibus separatum, varia ratione sæpius ad salutem subueuerat. Fecerat Carolus non solum, ut illis opem ferret; sed ut eodè etiam tempore ecclesiæ suæ, atque adeo ipsi Italiæ caueret; cui magnum ab ea parte periculum, videbat imminere. licet enim variis decretis prouidisset; ne, quod propter varia negotia quotidie accidit, vel externi venientes in prouinciam suam, quidquam sanctæ fidei, disciplinæq; detri-

Vicinarum gentium fidem, salutemque sibi curandam suscipit.

CAP. IIII.

kk ; menti